

EUROPSKI PARLAMENT

2009 - 2014

Dokument s plenarne sjednice

28.1.2014

B7-0074/2014

PRIJEDLOG REZOLUCIJE

podnesen nakon izjava Vijeća i Komisije
u skladu s člankom 110. stavkom 2. Poslovnika
o izvješću o napretku Bosne i Hercegovine za 2013.
(2013/2884(RSP))

Doris Pack
u ime Odbora za vanjske poslove

**Rezolucija Europskog parlamenta o izvješću o napretku Bosne i Hercegovine za 2013.
(2013/2884(RSP))**

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju od 16. lipnja 2008. između Europskih zajednica i njihovih država članica s jedne strane i Bosne i Hercegovine (BiH) s druge strane,
 - uzimajući u obzir zaključke Europskog vijeća od 19. i 20. lipnja 2003. o Zapadnom Balkanu i prilog naslovljen „Solunski program za Zapadni Balkan: prema europskoj integraciji”,
 - uzimajući u obzir zaključke Vijeća o Bosni i Hercegovini od 11. prosinca 2012. i 21. listopada 2013.,
 - uzimajući u obzir izjavu Komisije od 16. listopada 2013. naslovljenu „Strategija proširenja i glavni izazovi 2013. – 2014.” (COM(2013)0700) i priložen joj radni dokument osoblja Komisije naslovljen „Izvješće o napretku Bosne i Hercegovine za 2013.” (SWD(2013)415),
 - uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije, posebice rezoluciju o izvješću o napretku Bosne i Hercegovine¹ od 23. svibnja 2013. i rezoluciju o proširenju od 22. studenog 2012: politike, kriteriji i strateški interesi EU-a²,
 - uzimajući u obzir članak 110. stavak 2. Poslovnika,
- A. budući da je Europska unija i dalje posvećena suverenoj i ujedinjenoj Bosni i Hercegovini te izgledima te države za članstvom;
- B. budući da složene i neučinkovite institucije koje proizlaze iz Priloga 4. Daytonskom sporazumu i pasivnost političkog vrha BiH te njihova nemogućnost da postignu kompromis i dalje imaju negativan učinak na mogućnost države da napreduje prema EU-u i poboljša živote građana; budući da je hitno potrebna ustavna reforma za put prema funkcionalnoj i uključivoj demokratskoj državi;
- C. budući da su izgledi za članstvom ponuđeni Bosni i Hercegovini kao jedinstvenoj državi; budući da bi Komisija trebala postaviti integraciju BiH u EU kao krajnji prioritet i u nju ulagati istu energiju i upornost kao i u aktualni dijalog između Beograda i Prištine;
- D. budući da je potreban novi razvoj događaja te poštovanje obveza prema građanima i međunarodnoj zajednici kako bi se spriječio ponovni zastoj u razdoblju kad se približavaju parlamentarni izbori u listopadu 2014.;

¹ Usvojeni tekstovi, P7_TA(2013)0225.

² Usvojeni tekstovi, P7_TA(2012)0453.

- E. budući da široko rasprostranjena korupcija, vrlo visoka nezaposlenost i nedostatak izgleda za budućnost građana BiH i dalje koče društveno-ekonomski i politički razvoj u zemlji;
- F. budući da je suradnja s drugim državama u regiji u duhu dobrosusjedstva preduvjet mirnog suživota i pomirenja unutar BiH i u regiji Jugoistočne Europe;

Opća razmatranja

1. duboko je zabrinut zbog toga što politički čelnici triju etničkih zajednica u zemlji i dalje ne pokazuju zajedničku viziju; potiče političke skupine na svim razinama vlasti u državi da pojačaju suradnju i dijalog kako bi prevladali postojeće nesuglasice s ciljem postizanja napretka na putu reformi i poboljšanja života građana BiH; poziva civilno društvo da se više angažira u naporima za reformu zemlje;
2. pozdravlja šest točaka sporazuma koji je postignut u Bruxellesu 1. listopada 2013. godine, ali žali što centralističke snage opstruiraju njegovu provedbu; naglašava da je važno slijediti načela federalizma i legitimnog predstavljanja kako bi se osigurao put BiH-a u EU;
3. poziva na napuštanje nacionalističke i etnocentrične retorike kojom se služi vodstvo triju konstitutivna naroda u BiH; osuđuje sve vrste segregacije i diskriminacije u zemlji na vjerskoj ili etničkoj osnovi;
4. potiče političke vođe da se usredotoče na provedbu Plana za dijalog na visokoj razini te tako omoguće ispunjavanje uvjeta za stupanje na snagu Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju;
5. potiče vlade i nadležna tijela da pojačaju učinkovitost i funkcionalnost svojih institucija i da uspostave učinkovit mehanizam koordinacije EU-a kako bi se osigurali usklađen prijenos i provedba pravne stečevine EU-a u cijeloj zemlji za opći prosperitet njezinih građana; u tom ih kontekstu poziva da osiguraju jednoglasan stav na državnoj razini; naglašava da će proces pristupanja EU-u bez takvog mehanizma ostati na mrtvoj točki; poziva sve političke stranke da rade na poboljšanju političkog dijaloga i jačanju političke kulture;
6. podsjeća Komisiju da proširenje EU-a obuhvaća mnogo više od pukog prijenosa pravne stečevine EU-a te da se mora temeljiti na stvarnoj i sveobuhvatnoj privrženosti europskim vrijednostima; poziva na nastavak pregovora EU-a s čelnicima BiH i na ponovno promišljanje pristupa EU-a Bosni i Hercegovini s obzirom na zastoj u napretku zemlje prema statusu kandidatkinje za članstvo u EU-u u usporedbi s napretkom koji su postigle druge države u regiji; potiče međunarodnu zajednicu, Europsko vijeće i posebno države članice da pojačaju napore za postizanje konsenzusa među političkim vođama BiH-a kako bi nastavili s ustavnom reformom i reformama povezanima s EU-om; poziva sljedećeg potpredsjednika Komisije / Visokog predstavnika i Povjerenika Komisije za proširenje da nakon imenovanja sljedeće Komisije 2014. odredi BiH kao glavni prioritet;
7. poziva Komisiju da poveća napore te omogući zaključenje sporazuma o provedbi

presude Sejdić-Finci, kojom se svim konstitutivnim narodima i građanima jamče jednak prava, i da preuzme vodeću ulogu u provedbi ciljeva EU-a, uključujući funkcionalan sustav dobrog upravljanja, demokratski razvoj, gospodarski prosperitet i poštovanje ljudskih prava;

8. poziva šefove vlada i država članica EU-a te ministre vanjskih poslova da pojačaju svoj osobni angažman prema toj zemlji;
9. poziva vlasti da ispune preostale ciljeve i uvjete za zatvaranje Ureda Visokog predstavnika kako bi se omogućilo veće lokalno vlasništvo i odgovornost; ističe da se o raspушtanju Ureda Visokog predstavnika može razmišljati tek kad budu ispunjeni svi uvjeti;
10. duboko je zabrinut što je zbog četverogodišnjih nesuglasica među političkim vođama Vijeće Europe prvotno razmišljalo o ukidanju prava te države na zastupljenost u toj organizaciji ako prije izbora ne bude istinskog napretka u primjeni presude Europskog suda za ljudska prava; naglašava da će zakonitost izbora 2014. biti dovedena u pitanje ako se ne provede presuda Europskog suda za ljudska prava;
11. naglašava da je ustavna reforma ključna za preobrazbu Bosne i Hercegovine u djelotvornu i potpuno funkcionalnu državu; traži od Federacije da razmotri konkretnе prijedloge u vezi s time, uključujući spajanje nekih kantona i preraspodjelu nadležnosti radi pojednostavljenja njezine složene institucionalne strukture, osiguravanja uravnotežene zastupljenosti svih konstitutivnih naroda i građana, suzbijanja etničke diskriminacije i kako bi državni aparat postao funkcionalniji, jeftiniji i odgovorniji prema svojim građanima; poziva sve političke stranke da sudjeluju u tom procesu na konstruktivan i otvoren način te da iskoriste savjete i smjernice koje im Venecijanska komisija može pružiti tijekom tog procesa; pozdravlja i podupire napore organizacija civilnog društva da utječu na proces ustavne reforme;
12. pozdravlja neometano odvijanje i završetak faze prebrojavanja u prvom popisu stanovništva i kućanstava od 1991.; poziva odgovorne vlasti da održavanje popisa stanovništva bude za statističku upotrebu te da osiguraju da je u skladu s međunarodnim standardima; poziva sva nadležna tijela da ne politiziraju oko popisa stanovništva, čija je svrha osigurati objektivne društveno-ekonomski podatke;
13. ozbiljno je zabrinut zbog činjenice da razmirice oko raspodjele nadležnosti mogu biti prepreka za finansijsku potporu EU-a; žali zbog odluke Komisije da otkaže projekte u okviru instrumenta za prepristupnu pomoć (IPA-I), ali je potpuno podržava; zabrinut je zbog činjenice da nedjelovanje može utjecati na dodjelu milijuna eura iz fondova EU-a za politički i društveno-ekonomski razvoj u okviru instrumenta IPA-II;

Politički kriteriji

14. zabrinut je zbog činjenice da političke nesuglasice i dalje ometaju zakonodavne aktivnosti; poziva na veću političku odgovornost političkih vođa prema građanima Bosne i Hercegovine;
15. poziva sve političke stranke zastupljene u Parlamentarnoj skupštini BiH da hitno usvoje

izmjene izbornog zakona potrebne za održavanje općih izbora 2014.; ponavlja da su odluke Ustavnog suda BiH pravomoćne i obvezujuće te se stoga moraju provoditi;

16. duboko je zabrinut zbog neučinkovitosti pravosudnog sustava i sve veće nemogućnosti izvršenja sudske presude; poziva da se spriječe politički napadi na sudstvo i da se riješi pitanje fragmentacije proračunskih odgovornosti u pravosuđu;
17. pohvaljuje Strukturirani dijalog o pravdi koji je isporučio konkretnе rezultate, a određeni broj preporuka je proveden; pozdravlja napredak u smanjenju neriješenih sudske predmeta; ponovno poziva, u skladu s preporukama Strukturiranog dijaloga, na provođenje strukturnih i institucionalnih reformi pravosudnog sustava u okviru kojih bi se, između ostalih, rješavala pitanja povezana s usklađivanjem četiri različitih pravnih sustava u BiH, uključujući uspostavu Vrhovnog suda na državnoj razini u skladu s preporukama u odgovarajućem mišljenju Venecijanske komisije;
18. zadovoljan je što je broj neriješenih slučajeva ratnih zločina također smanjen i što je poboljšan progon ratnih zločina koji uključuju seksualno nasilje; pozdravlja imenovanje 13 novih tužitelja u Državnom odvjetništvu koji će se uglavnom baviti procesuiranjem ratnih zločina; poziva na intenziviranje istraga i procesuiranja tih zločina, uključujući osiguranje odgovarajuće razine zaštite svjedoka, usvajanje programa za poboljšanje statusa žrtava na državnoj razini, uključujući žrtve ratnih zločina spolnog nasilja i mučenja te mjere za povećanje potrebnih resursa na svim razinama;
19. uzima na znanje presudu Europskog suda za ljudska prava u predmetu „Maktuf i Damjanović protiv Bosne i Hercegovine” i njezine posljedice, što je dovelo do promjene sudske prakse u pogledu drugih otvorenih žalbi pred Ustavnim sudom BiH, uključujući i optužbu za genocid, s posljedicom da je desetero optuženika koji su osuđeni na dugotrajni zatvor pušteno na slobodu; ponavlja da je postizanje pravde za ratne zločine od presudne važnosti za žrtve i njihove obitelji te da bi prije takvog puštanja na slobodu trebalo podrobno razmotriti situaciju; naglašava da je važno da domaće vlasti poduzmu sve potrebne mjere kako bi po potrebi osigurale daljnji pritvor onih koji su prethodno osuđeni te čekaju novo ispitivanje, pod uvjetom da je njihov pritvor sukladan presudama Europskog suda za ljudska prava ili drugim sigurnosnim mjerama;
20. zabrinut je zbog finansijske održivosti javne uprave, njezine fragmentacije i politizacije te izostanka političke podrške za njezinu reformu; pozdravlja izvjesni napredak u koordinaciji unutar vlade u pogledu usklađivanja zakonodavstva sa standardima EU-a ali je i dalje zabrinut da bi kompleksna raspodjela i dodjela ovlasti mogla utjecati na obavljanje javnih usluga; zabrinut je da postrojenja za fitosanitarna ispitivanja potrebna za izvoz poljoprivrednih proizvoda u EU nisu dovoljno razvijena; poziva Vladu da podrži uspostavu državnog ministarstva poljoprivrede;
21. pozdravlja poboljšanje suradnje s civilnim društvom, ali poziva na uspostavu institucionalnih mehanizama za suradnju državnih institucija i organizacija civilnog društva na državnoj razini koji će što prije biti operativni na razini entiteta i kantona; također poziva na znatno poboljšanje sudjelovanja civilnog društva u procesu pristupanja Europskoj uniji, koje će se postići na redovit i strukturiran način; potiče veću suradnju i sinergije među nevladinim organizacijama;

22. ističe da je BiH ratificirala središnje konvencije MOR-a o radničkim pravima; žali što su radnička i sindikalna prava još uvijek ograničena i poziva Vladu da zajamči ta prava;
23. izražava zabrinutost zbog velike korupcije koja je vrlo prisutna na svim razinama javnog života i složenih veza između političkih i poslovnih aktera te medija; poziva na ubrzanje provedbe strategije za borbu protiv korupcije i na pojačanje učinkovite istrage, progona i kažnjavanja slučajeva korupcije;
24. pozdravlja jednoglasnu odluku Vlade Federacije da pokrene parlamentarni postupak za skup zakona namijenjenih borbi protiv korupcije i organiziranog kriminala; žali što taj zakonodavni paket nije osigurao većinu u Parlamentu Federacije; naglašava važnost da borba protiv korupcije postane krajnji prioritet i poziva na uključiv proces savjetovanja sa svim relevantnim dionicima i institucijama kako bi se revidirao prijedlog zakona; u tom smislu pozdravlja tehničku podršku koju pruža Delegacija EU-a u BiH;
25. zabrinut je što i dalje postoje organizirani kriminal, pranje novca i trgovina ljudima, drogom i robom jer institucije nisu djelotvorne; pozdravlja suradnju sa susjednim zemljama; poziva na strukturna poboljšanja u suradnji između granične kontrole, policije i tužitelja te na jamčenje učinkovitijeg nastavka sudske presude; poziva na jačanje sustavnog prikupljanja, analize i korištenja obavještajnih podataka od strane agencija za provedbu zakona;
26. zabrinut je što je BiH i dalje zemlja podrijetla, tranzita i odredišta za trgovanje ženama; pozdravlja donošenje nove strategije i akcijskog plana u vezi s trgovinom ljudima za razdoblje 2013. – 2015.; naglašava da je potrebno uspostaviti sveobuhvatan i multidisciplinaran pristup trgovini ljudima koji bi bio usmjeren na žrtve i poboljšati identifikaciju žrtava;
27. zabrinut je zbog ograničenog napretka ostvarenog u vezi s jednakosću spolova i prava žena unatoč postojanju pravnih odredbi; poziva na potpunu provedbu relevantnih zakona i politika, uključujući u kontekstu izbornog zakona prije sljedećih općih izbora 2014., i na poduzimanje konkretnih koraka za povećanje sudjelovanja žena na tržištu rada i u politici;
28. poziva nadležne vlasti da aktivno štite i promiču prava manjina i ugroženih skupina, da provedu zakone i politike protiv diskriminacije te da razviju strategiju za borbu protiv diskriminacije na državnoj razini; ustraže na tome da se političke stranke i civilno društvo distanciraju od diskriminacije i da podupiru uključivo i tolerantno društvo; zabrinut je zbog govora mržnje, prijetnji, zlostavljanja i diskriminacije, posebno usmjerenih na pripadnike skupine LGBTI (lezbijki, homoseksualaca, biseksualnih osoba, transvestita i dvospolnih osoba);
29. poziva da se poduzmu naporci za jamčenje i promicanje medijskog pluralizma; zabrinut je zbog rastućeg političkog i financijskog pritiska na medije i prijetnji upućenih novinarima; naglašava da su transparentni i slobodni mediji ključni za ostvarivanje slobode izražavanja; poziva na mјere kojima se novinarima osigurava sigurna okolina za rad; poziva vlasti da osiguraju političku, institucionalnu i financijsku neovisnost javnih televizijskih kuća u skladu s važećim zakonom i da dovrše prijelaz na digitalnu televiziju; poziva na daljnje napore za osiguranje jednake dostupnosti informacija na

svim službenim jezicima i jamčenje jednakih prava na javnoj televiziji svim konstitutivnim narodima;

30. poziva vlasti da izdvoje dovoljno sredstava za obrazovanje u ranom djetinjstvu, da osiguraju usluge za obitelji s djecom s invaliditetom i da počnu rješavati nasilje nad djecom;
31. potiče vlasti na svim razinama u cijeloj BiH da odlučno krenu naprijed s reformom obrazovanja čiji je cilj poboljšanje standarda obrazovanja, da promiču uključiv obrazovni sustav bez diskriminacije te da okončaju etničku segregaciju u sektoru obrazovanja (dvije škole pod jednim krovom); poziva ih da podrže usavršavanje nastavnika za stjecanje dodatnih vještina o tome kako poticati druženje učenika različite nacionalnosti i da pomognu u izvođenju programa dugoročne izgradnje kapaciteta; potiče medije u BiH na promicanje cjelovitog obrazovanja; traži od Konferencije ministara obrazovanja da se stvori koherentniji zakonodavni okvir na području obrazovanja u cijeloj BiH, uključujući veće usklađivanje nastavnih planova i programa te standarda, što je ključno za približavanje etničkih zajednica; žali što u BiH ne postoji nacionalna agencija koja bi sudjelovala u nekom od dijelova programa EU-a za cjeloživotno učenje; potiče nadležna tijela da uspostave takvu agenciju koja će omogućiti sudjelovanje BiH u sljedećem programu Erasmus+;
32. poziva vlasti da romskoj djeci osiguraju jednak pristup obrazovnim uslugama, da surađuju s relevantnim nevladinskim organizacijama u cilju poticanja romskih obitelji da podrže pristup obrazovanju svoje djece i promicanja djelotvornog uključivanje romske djece u obrazovanje, između ostalog kroz programe pripreme za školu;
33. pozdravlja odluku nadležnog ministarstva Federacije da privremeno preuzme odgovornost za financiranje kulturnih ustanova, kao što su Nacionalni muzej, Nacionalna knjižnica i Povijesni muzej te da nekima od njih omogući ponovno otvaranje i svima da rade ispravno; poziva na hitno rješavanje statusa sedam nacionalnih kulturnih institucija, tj. Nacionalnog muzeja, Umjetničke Galerije, Povijesnog muzeja, Muzeja književnosti i kazališta, Filmskog arhiva, Nacionalne knjižnice i Knjižnice za slike osobe, kako bi imali odgovarajući pravni i finansijski status; traži dugoročno rješenje za financiranje tih institucija;
34. poziva na jačanje koordinacije na lokalnoj razini intenzivnjim dijalogom među donatorima, dionicima i lokalnim vlastima, kao i na usmjerenje na održive mjere za povratnike; poziva da se osigura povratak izbjeglica i interno raseljenih osoba na sva pogodena područja; poziva zemlju da počne rješavati neriješena humanitarna pitanja u vezi s 7 886 slučajeva nestalih osoba iz rata te da poboljša radne uvjete Instituta za nestale osobe;
35. odaje počast više od 430 muškaraca, žena i djece koji su ubijeni u ratu i čiji su ostaci nađeni u rujnu 2013. u masovnoj grobnici u Tomašici, nedaleko od Prijedora u Republici Srpskoj, i izražava sućut njihovim obiteljima; poziva na potpunu i sveobuhvatnu istragu o zločinima; apelira na sve one koji imaju informacije o neotkrivenim masovnim grobnicama da obavijeste vlasti na isti način kao što je to učinjeno u slučaju grobnice u Tomašici;

Društveno-gospodarska pitanja

36. potiče nadležne vlasti na jačanje koordinacije domaće gospodarske politike radi poticanja gospodarskog rasta, pokretanje daljnjih strukturnih reformi, održavanje fiskalne discipline i poboljšanje prihoda; nadalje ih poziva na poboljšanje sastava i učinkovitosti javne potrošnje i velikog neučinkovitog javnog sektora s višestrukim preklapanjima nadležnosti, i na očuvanje stabilnosti finansijskog sektora jačanjem zakonodavnog i regulatornog okvira; zabrinut je zbog slabe provedbe zakona i mjera za borbu protiv korupcije, što koči poduzetničku atmosferu, odvraća strana ulaganja i doprinosi stvaranju velikog neformalnog sektora; ponavlja potrebu uspostave jedinstvenog gospodarskog područja i ponovnog pokretanja i ubrzanja procesa privatizacije kako bi se poboljšala fiskalna situacija i povećala konkurenca; traži od vlasti da povećaju zaštitu okoliša u skladu sa standardima EU-a;
37. zabrinut je zbog neučinkovite socijalne zaštite usprkos visokim javnim troškovima; naglašava potrebu da se usklade i reformiraju fragmentirani sustavi socijalne zaštite kako bi se osigurao jednak tretman za sve građane, uključujući i osobe s invaliditetom; potiče vladu da konkretnim gospodarskim mjerama poboljša poslovno okruženje i provede reforme na tržištu rada kako bi počela rješavati vrlo visoku nezaposlenost koja prijeti makroekonomskoj stabilnosti; poziva na daljnje mjere za olakšavanje sudjelovanja mnoštva mladih nezaposlenih osoba na tržištu rada;

Regionalna suradnja

38. pohvaljuje BiH za konstruktivnu ulogu u regionalnoj suradnji i poziva je da nastavi napore za rješavanje otvorenih graničnih i vlasničkih pitanja sa susjednim zemljama; potiče daljnji razvoj odnosa s drugim zemljama koje sudjeluju u procesu europske integracije;
39. snažno pozdravlja odlučnost BiH i Srbije za poboljšanjem bilateralnih odnosa, uključujući potpisivanje sporazuma o izručivanju i ponovnom prijemu te protokola o suradnji u progonu počinitelja ratnih zločina, zločina protiv čovječnosti i genocida; pozdravlja bilateralne sporazume o granici s Hrvatskom; poziva BiH da i dalje surađuje s Komisijom u vezi s prilagodbom Privremenog sporazuma/Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, osobito u pogledu prekogranične trgovine da bi se osigurao nastavak tradicionalnih trgovinskih tokova između država članica EU-a i partnera Srednjoeuropskog ugovora o slobodnoj trgovini (CEFTA); potiče BiH na prihvatanje putnih isprava građana Kosova kako bi im se omogućio ulazak u zemlju;
40. ponovno potvrđuje svoju snažnu potporu liberalizaciji viznog sustava za države Zapadnog Balkana kao važnog stupa procesa europske integracije; poziva države članice EU-a da skrate postupke u vezi s traženjem azila za građane zemalja Zapadnog Balkana koji putuju bez vize unutar Schengenskog prostora, što je učinkovito sredstvo za smanjenje broja neutemeljenih zahtjeva za azil kojim se još uvijek omogućuje podnositeljima zahtjeva da iznesu svoj slučaj u cijelovitom saslušanju; nadalje, pozdravlja namjeru nove koalicijske vlade u Njemačkoj, koja je iznesena u njihovom koalicijskom sporazumu u vezi s nacionalnim zakonodavstvom za azil, da proglose bivšu jugoslavensku Republiku Makedoniju „sigurnom zemljom podrijetla” kako bi se omogućili brži postupci za rješavanje tih zahtjeva;

-
- ◦
41. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi potpredsjednici Komisije / Visokoj predstavnici Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, Vijeću, Komisiji, Predsjedništvu Bosne i Hercegovine, Vijeću ministara Bosne i Hercegovine, Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine i vladama i parlamentima Federacije Bosne i Hercegovine i Republike Srpske.